T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2023/630
KARAR NO : 2024/8
KARAR TR : 08/01/2024

ÖZET: Bedelli askerlik için müracaat eden davacının, 7179 sayılı Kanun'un 9. maddesinin yedinci fıkrasındaki, bedelli askerlik için müracaat eden yükümlünün, müracaat tarihine kadar yoklama kaçağı, saklı veya bakaya olduğunun tespiti halinde, bedelli askerlik ücretine ilave olarak ek bedelin de yükümlüden alınacağına ilişkin düzenlemesi uyarınca, kendisinden tahsil edilen ek bedelin iadesi istemiyle açtığı davanın, İDARİ YARGI YERİNDE görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : M.N
Vekili : Av. G. A
Davalı : Milli Savunma Bakanlığı
Vekili : Av. H.C.B

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı vekili, müvekkilinin "askerlik ile ilişiği yoktur" yazısını aldıktan sonra bedelli askerlik görevinin ifası için başvurduğunu, başvuru döneminde bedelli askerlik ücretinin 80.064 TL olduğunun belirtilmesine rağmen asker kaçağı olduğundan bahisle kendisinden 94.076,05 TL tahsil edildiğini. tahsil edilen 14.011,33 TL ek bedelin haksız olduğunu ileri sürerek, idari para cezasının kaldırılması ve ödenen 14.011,33 TL'nin 20/12/2022 tarihinden itibaren işleyecek yasal faiziyle birlikte iadesi istemiyle adli yargı yerinde dava açmıştır.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. Adli Yargıda

2. **Siirt Sulh Ceza Hakimliği 07/03/2023 tarih D.İş. 2023/548 sayılı kararı**le, talebin idari yargının görev alanına girmesi nedeni ile başvurunun görev yönünden reddine karar vermiş, karara itiraz edilmesi üzerine Şırnak Sulh Ceza Hakimliği 21/03/2023 tarih D.İş. No: 2023/811 sayılı kararı ile, itirazın kesin olarak reddine karar vermiş ve bu karar kesinleşmiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

> "*...Yapılan inceleme neticesinde; muteriz hakkında asker kaçağı olması nedeni ile düzenlenen bir idari para cezasının bulunmadığı, askerlik şubesince gerçekleştirilen bir idari işlem neticesinde muterizin asker kaçağı olması nedeni ile ödemesi gereken bedelli askerlik ücretinin asker kaçağı olduğu iddia edilen döneme ilişkin tutar eklenmek suretiyle tahsil edildiği anlaşılmış, bu hali ile muteriz vekilince yapılan itirazın ortada bir idari para cezası olmaması nedeni ile gerçekleştirilen idari işleme karşı olduğu, işbu itirazın da 2577 sayılı Kanun hükümlerine göre çözüme kavuşturulabileceği anlaşıldığından Hakimliğimizin görevsizliğine...*"

3. Davacı vekili bu kez, başvuru döneminde bedelli askerlik ücretinin 80.064 TL olduğunun belirtilmesine rağmen asker kaçağı olduğundan bahisle kendisinden 94.076,05 TL tahsil edildiğini, ödenen 14.011,33 TL ek bedelin iade edilmesi talebiyle davalı kuruma müracaat ettiğini ancak talebin reddedildiğini ileri sürerek, başvurunun reddine yönelik 06/02/2023 tarih ve 43324042-122.84 sayılı işlemin iptali ile ödenen 14.011,33 TL'nin 20/12/2022 tarihinden itibaren işleyecek yasal faiziyle birlikte iadesi istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

B. İdari Yargıda

4. **Siirt İdare Mahkemesi 31/10/2023 tarih E.2023/618 sayılı kararı**le, davanın 2577 sayılı Kanun'un 15/1-a maddesi uyarınca görüm ve çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu gerekçesiyle, 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine ve dosya incelemesinin bu konuda Uyuşmazlık Mahkemesince karar verilinceye kadar ertelenmesine karar vermiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir :

> *"...7179 sayılı Askeralma Kanunu'nun 'Tanımlar' başlıklı 1. maddesinde; '...hh) Yoklama: Yükümlülerin sağlık muayenelerinin yapılarak askerliğe elverişli olup olmadıkları, öğrenim durumları, meslekleri ve niteliklerinin tespitini, ıı) Yoklama dönemi: Askerlik çağının başlangıcından muvazzaflık*

hizmetinin başlangıç tarihine kadar geçen süreyi, ii) Yoklama kaçağı: Tabi olduğu yoklama yılı içerisinde yoklamasını yaptırmayanları,' hükmüne, Bedelli Askerlik başlıklı 9. maddesinde; '... Müracaat tarihine kadar yoklama kaçağı, saklı veya bakaya olanlar hakkında, yoklama kaçağı, saklı veya bakaya kalınan tarihten müracaat tarihine kadar geçen sürenin her ayı için, bu maddenin birinci fıkrasındaki tutara ilave olarak ek bedel alınır. Ek bedel, 3.500 gösterge rakamının ödemenin yapıldığı gün geçerli olan memur aylık katsayısı ile geçerli mazeretler hariç yoklama kaçağı, saklı ve bakaya kaldıkları toplam sürenin her ayının çarpımı sonucu bulunur. Bu fıkrada belirlenen ek bedele esas sürenin hesabında, 1 ila 30 gün bir ay kabul edilir. Bir ayı aşan günler müteakip aya eklenerek hesaplanır.' hükmüne, Yoklama Kaçağı, Saklı ve Bakayalara Verilecek Cezalar başlıklı 24. maddesinde; '...Yoklama kaçakları ve saklılar için, yoklama kaçağı kaldıkları tarihten itibaren kaçak kaldıkları gün süresi kadar idari para cezası ile cezalandırılır. Bunlardan kendiliğinden gelenler her gün karşılığı 5 Türk lirası, yakalananlar ise her gün karşılığı 10 Türk lirası idari para cezası ile cezalandırılır. Bu fıkra kapsamında belirlenen idari para cezalarının yeniden değerlendirmesinde 30/3/2005 tarihli ve 5326 sayılı Kabahatler Kanununun 17 nci maddesinin yedinci fıkrası, bir Türk lirasının küsuru dikkate alınarak uygulanır. İdari para cezaları tebliğinden itibaren bir ay içinde ödenir.' hükmüne yer verilmiştir.

Dava dosyasının incelenmesinden; Siirt Askerlik Şubesine bedelli askerlik başvurusunda bulunan davacının 14.011,33 TL ek bedel yansıtılmasına dair işlem ile ödediği ek bedelin iade edilmesi talebiyle yapılan başvurusunun reddine yönelik 06/02/2023 tarih ve 43324042-122.84 sayılı işlemin; hukuka aykırı olduğu ileri sürülerek iptali ile fazladan ödediğini ileri sürdüğü 14.011,33 TL bedelin 20/12/2022 tarihinden itibaren işleyecek yasal faiziyle birlikte iadesi istemiyle yapılan itirazda Siirt Sulh Ceza Hakimliğinin 07/03/2023 tarih ve D.iş-2023/548 sayılı kararı ile görev ret kararı verildiği, bu kararın Şırnak Sulh Ceza Hakimliğine yapılan itirazda Şırnak Sulh Ceza Hakimliğinin 21/03/2023 tarih ve D.iş sayılı itirazın reddine kararı verildiği, Siirt Sulh Ceza Hakimliği kararı kesinleşmesi üzerine davacı tarafından, Siirt Askerlik Şubesine bedelli askerlik başvurusunda bulunan davacıya 14.011,33 TL ek bedel yansıtılmasına dair işlem ile ödediği ek bedelin iade edilmesi talebiyle yapılan başvurusunun reddine yönelik 06/02/2023 tarih ve 43324042-122.84 sayılı işlemin hukuka aykırı olduğu ileri sürülerek iptali ile fazladan ödediğini ileri sürdüğü 14.011,33 TL bedelin 20/12/2022 tarihinden itibaren işleyecek yasal faiziyle birlikte iadesi istemiyle bakılan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Olayda, davacının ileri sürdüğü hususun, yukarıda hükümlerine yer verilen 7179 sayılı Askeralma Kanunu'nun 1. maddesinde belirtilen tanımda yoklama kaçağına ilişkin olduğu, bu kabahatin karşılığı olarak Kanun'un 24. maddesinde idari para cezası müeyyidesi belirtildiği, dava konusu işlem bedelli askerlik kenar başlıklı 9. maddesinde yoklama kaçağının müeyyidesi ek bedel olarak uygulandığı, bu ek bedel bedelli askerlikteki 24. madde yerine geçen idari para cezası mahiyetinde olduğu, 7179 sayılı Askeralma Kanun'u uyarınca verilen idari para cezaların iptali istemiyle açılan davaların Adli Yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği, ödenen idari para cezasının iadesi istemiyle idareye yapılan başvurunun reddine ilişkin işlemin tazmini isteminin de adli yargıda görülen davanın devamı niteliğinde, aslına bağlı bir talep olması nedeniyle adli yargı mercii tarafından değerlendirilmesi gerektiği, bu konulardaki şikayetlere bakmakla adli yargı yerinin görevli olduğu belirlenmiş olup, aynı şikayetten kaynaklanan maddi ve manevi tazminat istemli davalara da adli yargı yerinde bakılması gerektiği görülmüştür.

Bu durumda, adli yargının görevinde bulunan uyuşmazlıkla ilgili davanın, 2577 sayılı Kanunun 15/1-a maddesi uyarınca görüm ve çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

Nitekim Uyuşmazlık Mahkemesinin görevli yargı yerinin belirlenmesine ilişkin 20/06/2022 tarih ve E-2022/275, K-2022/378 sayılı kararı ile 23/12/2019 tarih ve E-2019/792, K-2019/836 sayılı kararı da bu yöndedir..."

III. İLGİLİ HUKUK

5. 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun *"İdari dava türleri ve idari yargı yetkisinin sınırı"* başlıklı 2. maddesinin birinci fıkrası şöyledir:

"1. İdari dava türleri şunlardır:

a) İdarî işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlâl edilenler tarafından açılan iptal davaları,

b) İdari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davaları

c) Tahkim yolu öngörülen imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerinden doğan uyuşmazlıklar hariç, kamu hizmetlerinden birinin yürütülmesi için yapılan her türlü idari sözleşmelerden dolayı taraflar arasında çıkan uyuşmazlıklara ilişkin davalar."

6. 7179 sayılı Askeralma Kanunu'nun *"Amaç"* başlıklı 1. maddesi şöyledir :

"(1) Bu Kanunun amacı, yükümlülük esasına göre silahaltına alınacakların yoklama, sınıflandırma, celp, sevk, erteleme, muafiyet, muvazzaflık işlemleri ile cezalı yükümlülere yapılacak işlemler, Türk Silahlı Kuvvetlerinden çeşitli statülerde görev yaparken ayrılan personel dâhil olmak üzere yedeklik dönemleri ile Türk Silahlı Kuvvetlerine çeşitli statülerde katılan personelin askerlik yükümlülüğünü yerine getirmiş sayılması ve bunlardan askerlik hizmetini tamamlamamış bulunanların işlemlerine ilişkin usul ve esasları düzenlemektir."

7. 7179 sayılı Kanun'un *"Tanımlar"* başlıklı 3. maddesinin ilgili kısımları şöyledir :

"(1) Bu Kanunun uygulanmasında;

a) Askerlik çağı: Nüfus kayıtlarına göre her erkeğin 20 yaşına girdiği yılın ocak ayının birinci gününden başlayan ve 41 yaşına girdiği yılın ocak ayının birinci gününde biten süreyi,

b) Askerlik hizmeti: Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 72 nci maddesine göre her Türkün hak ve ödevi olan vatan hizmetinin bu Kanun esaslarına göre yerine getirilmesini,

c) Askerlik şubesi: Yükümlülerin nüfusuna kayıtlı bulundukları yer askerlik şubesini,

ç) Bakanlık: Milli Savunma Bakanlığını,

d) Bakaya: Sevke tabi olduğu hâlde sevkini yaptırmayanlar ile sevk edildiği birliğe katılmayanları,

e) Bedelli askerlik: Kanunda belirtilen yararlanma şartlarını taşımak kaydıyla bedelli askerliğe seçilenlerin belirlenen bedeli ödemesi ve temel askerlik eğitimi yapması şartı ile yerine getirilen askerlik hizmetini,

f) Celp ve sevk: Yükümlülerin silahaltına alınmak üzere çağrılması ve birliklerine gönderilmesini,

...

hh) Yoklama: Yükümlülerin sağlık muayenelerinin yapılarak askerliğe elverişli olup olmadıkları, öğrenim durumları, meslekleri ve niteliklerinin tespitini,

ı) Yoklama dönemi: Askerlik çağının başlangıcından muvazzaflık hizmetinin başlangıç tarihine kadar geçen süreyi,

i) Yoklama kaçağı: Tabi olduğu yoklama yılı içerisinde yoklamasını yaptırmayanları,

j) Yükümlü: Askerlik hizmetini bu Kanun hükümleri gereğince yerine getirmek veya yerine getirmiş sayılmak zorunda olan erkek Türk vatandaşını,

ifade eder.

8. 7179 sayılı Kanun'un *"Bedelli askerlik"* başlıklı 9. maddesi şöyledir :

"(1) İstekli ve askerliğe elverişli olanlardan Türk Silahlı Kuvvetlerinin ihtiyacı dikkate alınarak Bakanlıkça belirlenecek sayıda yükümlü, 240.000 gösterge rakamının ödemenin yapıldığı gün geçerli olan memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak bedel tutarını silahaltına alınmadan önce Bakanlıkça belirlenecek sürede peşin ödemeleri ve bir aylık temel askerlik eğitimini tamamlamaları hâlinde askerlik hizmetini yerine getirmiş sayılırlar.

(2) İstekli sayısının bedelli askerlik için belirlenen sayıdan fazla olması hâlinde, bedelli askerlikten yararlanabilecek olanlar kura ile seçilir. İstekli sayısının yararlandırılacak sayısından az olması durumunda kura çekimi yapılmadan tüm istekliler bedelli askerlikhizmeti için seçilir. (Mülga cümle:30/6/2022-7415/17 md.) (...) (Değişik cümle:30/6/2022-7415/17 md.) Seçim sonrasında bedelli askerlikten yararlanma hakkı elde edip de vazgeçenlere yeni bir hak verilmez.

(3) Bu uygulama kapsamında tahsil edilen tutarlar genel bütçeye gelir kaydedilmek üzere Bakanlık merkez muhasebe birimi hesabına yatırılır.

(4) Bedel ödenmesi ve uygulamaya ilişkin esaslar Bakanlıkça belirlenir.

(5) Bu madde kapsamında sevke tabi olanlardan katılmayarak bakaya kalanlar ile aynı celpte sevke tabi tutulan emsallerinin terhise hak kazanacağı tarihe kadar katılmayanlar kapsam dışına çıkarılarak bu kişilere erbaş ve er statüsünde askerlik hizmetleri tamamlattırılır. Kapsam dışına çıkartılanlara talepleri hâlinde geri ödeme yapılır.

(6) (Değişik:30/6/2022-7415/17 md.) Bedelli askerlik hizmetinden;

a) Fiilî askerlik hizmetine başlayanlar,

b) Müracaat tarihine kadar yoklama kaçağı, saklı veya bakaya olanlardan, bedelli askerliğe müracaat edip de seçim öncesi vazgeçenler veya müracaat tarihinden itibaren iki ay içinde ödemelerini yapmayanlar, yararlanamazlar.

(7) (Ek:30/6/2022-7415/17 md.) Müracaat tarihine kadar yoklama kaçağı, saklı veya bakaya olanlar hakkında, yoklama kaçağı, saklı veya bakaya kalınan tarihten müracaat tarihine kadar geçen sürenin her ayı için, bu maddenin birinci fıkrasındaki tutara ilave olarak ek bedel alınır. Ek bedel, 3.500 gösterge rakamının ödemenin yapıldığı gün geçerli olan memur aylık katsayısı ile geçerli mazeretler hariç yoklama kaçağı, saklı ve bakaya kaldıkları toplam sürenin her ayının çarpımı sonucu bulunur. Bu fıkrada belirlenen ek bedele esas sürenin hesabında, 1 ila 30 gün bir ay kabul edilir. Bir ayı aşan günler müteakip aya eklenerek hesaplanır.

(8) Seferberlik ve savaş hâlinde bu madde hükümleri uygulanmaz."

9. 7179 sayılı Kanun'un *"Yoklama kaçağı, saklı, bakaya ve geç iltihak bakayaları"* başlıklı 21. maddesi şöyledir :

"(1) Bu Kanunda yazılı mazereti bulunduğuna dair belge ibraz etmeyenlerden;

a) Tabi olduğu yoklama yılı içerisinde yoklamasını yaptırmayanlar yoklama kaçağı,

b) 20 yaşına girmiş oldukları hâlde isimlerini nüfus kayıtlarına geçirmemiş bulunanlar saklı,

c) Sevke tabi olduğu hâlde sevkini yaptırmayanlar ile sevk edildiği birliğe katılmayanlar bakaya,

ç) Sevkini yaptırdığı hâlde kendisine tanınan yol süresi dışında birliğine katılanlar geç iltihak bakayası, olarak kabul edilir. Bu durumda bulunan yükümlüler hakkında 24 üncü madde hükümleri uygulanır.

(2) Yoklama kaçağı ve saklılardan; erteleme hakkı bulunanların talepleri hâlinde yoklamaları yapılmadan ertelenir, erteleme hakkı bulunmayanlardan, muayeneleri neticesinde askerliğe elverişli olduğu anlaşılanlar ilk sınıflandırma kaynağına alınır.

(3) Yoklama kaçağı ve saklılardan sınıflandırıldıktan sonra bu Kanunda yazılı bir mazeret nedeniyle ertelemesi yapılanlar, ertelemelerinin bitimini müteakip ilk celp döneminde sevk edilir.

(4) Cezaevinden tahliye olanlar hariç er statüsündeki bakayalar ele geçirilmelerini müteakip derhâl sevk edilirler. Bunlardan bu Kanunda yazılı bir mazeret nedeniyle ertelemesi yapılanlar erteleme bitimini müteakip ilk mesai gününde sevk edilir.

(5) Yedek subay ve yedek astsubay adayı statüsündeki bakayalar ise ele geçirildikten sonraki ilk celp döneminde sevk edilirler. Bunlardan bu Kanunda yazılı bir mazeret nedeniyle ertelemesi yapılanlar erteleme bitimini müteakip ilk celp döneminde sevk edilir."

10. 7179 sayılı Kanun'un *"Yoklama kaçağı, saklı ve bakayalara verilecek cezalar"* başlıklı 24. maddesi şöyledir :

"(1) Barışta, kabul edilebilir bir özrü olmaksızın;

a) Yoklama kaçakları ve saklılar için, yoklama kaçağı kaldıkları tarihten,

b) Bakayalar için, bakaya kaldıkları tarihten,

c) Geç iltihak bakayaları için, kendilerine tanınan yol süresinin bitiminden,

ç) Yedeklerden çağrılanlar için, birlikte işleme tabi olanların en son gönderilme tarihinden, itibaren kaçak kaldıkları gün süresi kadar idari para cezası ile cezalandırılır. Bunlardan kendiliğinden gelenler her gün karşılığı 5 Türk lirası, yakalananlar ise her gün karşılığı 10 Türk lirası idari para cezası ile cezalandırılır. Bu fıkra kapsamında belirlenen idari para cezalarının yeniden değerlendirmesinde 30/3/2005 tarihli ve 5326 sayılı Kabahatler Kanununun 17 nci maddesinin yedinci fıkrası, bir Türk lirasının küsuru dikkate alınarak uygulanır. İdari para cezaları tebliğinden itibaren bir ay içinde ödenir.

(2) Yapılan muayenelerinde askerliğe elverişli olmadıkları anlaşılanlar, askerlikten muafiyet hakkı olanlar ile bu Kanunda belirtilen nedenlerle erteleme hakkı olduğu hâlde süresi içerisinde işlem yaptırmayanlara erteleme sürelerine denk gelen günler için idari para cezası uygulanmaz.

(3) İdari para cezası vermeye yetkili makam; askerlik şubesine bizzat müracaat eden yükümlüler için müracaat ettiği, kolluk kuvvetleri tarafından getirilen yükümlüler için ise getirildiği askerlik şubesi başkanı; bunun dışındaki durumlar için ise nüfusa kayıtlı olduğu yer askerlik şubesi başkanıdır. Yükümlünün bizzat müracaat ettiği veya getirildiği askerlik şubesi başkanınca uygulanan idari para cezası derhâl yükümlünün nüfusa kayıtlı olduğu yer askerlik şubesi başkanlığına bildirilir.

(4) Barışta, birinci fıkra uyarınca verilen idari para cezası kesinleştikten sonra birinci fıkrada sayılan eylemlerden herhangi birini işleyenler ile bu eylemleri seferberlik ve savaş hâlinde işleyenler hakkında askerlik şubelerince suç dosyaları hazırlanarak yükümlünün nüfusa kayıtlı olduğu yer Cumhuriyet başsavcılığına gönderilir."

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

11. Uyuşmazlık Mahkemesinin Muammer TOPAL'ın Başkanlığında, Üyeler Nilgün TAŞ, Doğan AĞIRMAN, Eyüp SARICALAR, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ın katılımlarıyla yapılan 08/01/2024 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, idare mahkemesince, anılan Kanun'un 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, idari yargı dosyasının ekinde adli yargı kararıve kesinleşme şerhi ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

12. Raportör-Hâkim Arzu ÇETİNDERE ŞAŞI'nın davanın çözümünde idari yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra, gereği görüşülüp düşünüldü:

13. Dava, bedelli askerlik için müracaat eden davacının, bedelli askerlik bedeli ile birlikte tahsil edilen 14.011,33 TL ek bedelin 20/12/2022 tarihinden itibaren işleyecek yasal faiziyle birlikte iadesi istemiyle açılmıştır.

14. Dosyanın incelenmesinden, davacının "askerlik ile ilişiği yoktur" yazısını aldıktan sonra bedelli askerlik görevini ifa etmek için başvurduğu, başvuru döneminde bedelli askerlik ücreti 80.064 TL olmasına rağmen, asker kaçağı olduğundan bahisle kendisinden 94.076,05 TL tahsil edildiği; ödenen 14.011,33 TL ek bedelin iade edilmesi talebiyle davalı kuruma müracaat ettiği ancak talebinin reddedildiği bunun üzerine, başvurusunun reddine yönelik 06/02/2023 tarih ve 43324042-122.84 sayılı işlemin iptali ile ödenen 14.011,33 TL'nin 20/12/2022 tarihinden itibaren işleyecek yasal faiziyle birlikte iadesi istemiyle dava açtığı; konuya ilişkin olarak davalı idare cevap dilekçesinde, davacının 05/07/2019 tarihli ön lisans mezuniyetine göre 05/07/2021 tarihine kadar iki yıl erteleme hakkının olduğunu, 31/12/2021 tarihine kadar yoklamaya tabi olduğu ancak 31/12/2021 tarihine kadar yoklama işlemlerini yaptırmadığından 01/01/2022 tarihi itibariyle yoklama kaçağı durumunun oluştuğunu, 16/12/2022 tarihinde yoklamasını yaptırarak 20/12/2022 tarihinde

bedelli askerlik yapmak üzere başvurduğunu ve 07/09/2023 tarihinde sevke tabi olduğunu, yoklama kaçağı kaldığı 01/01/2022 tarihi ile işlemlerin tamamlandığı 16/12/2022 tarihleri arasında hakkında 7179 sayılı Kanun'un 21. maddesi uyarınca idari para cezası işlemi, yine aynı tarihleri kapsayacak şekilde 7179 sayılı Kanun'un 9. maddesinin yedinci fikrası kapsamında ek bedel işlemi uygulandığı anlaşılmıştır.

15. Somut olay ve belirtilen mevzuat hükümlerinin birlikte değerlendirilmesinden; 7179 sayılı Kanun'un 9. maddesinin yedinci fikrası ile, bedelli askerlik için müracaat eden yükümlünün, müracaat tarihine kadar yoklama kaçağı, saklı veya bakaya olduğunun tespiti halinde, bedelli askerlik ücretine ilave olarak ek bedelin de yükümlüden alınacağına ilişkin özel bir düzenlemeye yer verilmiş, buna karşılık aynı Kanun'un 24. maddesi ile, genel olarak askerlik yükümlüsü olup, yoklama kaçağı, saklı veya bakaya olduğu tespit edilen yükümlünün idari para cezası ile cezalandırılacağı düzenlenmiş ve her iki yasal düzenlemenin birbirinden farklı olduğu değerlendirilmiştir.

16. Bu bağlamda dava konusu uyuşmazlığın, 7179 sayılı Kanun'un 9. maddesinin yedinci fikrasının uygulanmasından kaynaklanan idari işlemin iptali talebine ilişkin olduğu, idari nitelikte olan işleme karşı açılan bu davanın ise, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2/1-a maddesindeki idarî işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlâl edilenler tarafından açılan iptal davaları kapsamında bulunduğu anlaşıldığından, davacı tarafından açılan davanınidari yargı yerinde görülmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

17. Yukarıda belirtilen hususlar gözönünde bulundurularak; Siirt İdare Mahkemesinin 31/10/2023 tarih ve E.2023/618sayılı başvurusunun reddine karar vermek gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde İDARİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Siirt İdare Mahkemesinin 31/10/2023 tarih ve E.2023/618 sayılı BAŞVURUSUNUN REDDİNE,

08/01/2023 tarihinde, OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Muammer	Nilgün	Doğan	Eyüp
TOPAL	TAŞ	AĞIRMAN	SARICALAR

Üye	Üye	Üye
Ahmet	Mahmut	Bilal
ARSLAN	BALLI	ÇALIŞKAN